EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 29.3.2021.
COM(2021) 166 final

2021/0089 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1346 o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Helenskoj Republici radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća (EU) 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je zbog izbijanja bolesti COVID-19 došlo do ozbiljnih gospodarskih poremećaja ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Vijeće je 25. rujna 2020. odobrilo financijsku pomoć Grčkoj kako bi dopunila svoje nacionalne napore u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.

Grčka je 9. ožujka 2021. podnijela novi zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE.

Komisija se u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE savjetovala s grčkim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda koji se izravno odnose na grčke mjere za tržište rada i uzrokovani su pandemijom bolesti COVID-19. Konkretno, povećani rashodi za koje se traži dodatna financijska pomoć odnose se na postojeće mjere iz Provedbene odluke Vijeća (EU) 2020/1346:

(a) posebnu naknadu za zaposlenike u privatnom sektoru čiji su ugovori o radu obustavljeni. Cilj je te mjere zaštititi radna mjesta u trgovačkim društvima koja prestanu poslovati na temelju javnog naloga ili pripadaju gospodarskim sektorima koji su teško pogođeni izbijanjem bolesti COVID-19 te se odnosi na isplatu posebne mjesečne naknade u iznosu od 534 EUR zaposlenicima čiji su ugovori o radu obustavljeni. Mjera koja je na snazi od sredine ožujka 2020. produljena je do 31. ožujka 2021. za redovne radnike i do 31. listopada 2021. za sezonske radnike. Daljnja produljenja u nadolazećim mjesecima moći će se odnositi na sve manji broj prihvatljivih gospodarskih sektora. Preduvjet za korištenje programa jest da poslodavac zadrži isti broj zaposlenika (što znači te iste zaposlenike) u razdoblju koje je jednako razdoblju na koje je ugovor o radu bio obustavljen.

(b) Državno financiranje pokrića socijalnog osiguranja zaposlenika koji primaju posebnu naknadu iz točke (a). Preduvjet za korištenje programa jest da poslodavac zadrži isti broj zaposlenika (što znači te iste zaposlenike) u razdoblju koje je jednako razdoblju na koje je ugovor o radu bio obustavljen.

Grčka je Komisiji dostavila relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Grčkoj u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća (EU) 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Ovaj je Prijedlog dopuna jednom drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednim situacijama, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju izbijanja bolesti COVID-19, ovaj Prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštiti radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova za ovaj instrument Uredba Vijeća (EU) 2020/672.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj izbijanjem bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- **Proporcionalnost**

Prijedlogom se poštuje načelo proporcionalnosti. Ovaj Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme Prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti Prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava za zajmove državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge zaštitne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- strog i konzervativan pristup financijskom upravljanju;
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

2021/0089 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1346 o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Helenskoj Republici radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19[1], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Vijeće je nakon zahtjeva Grčke od 6. kolovoza 2020. Grčkoj 25. rujna 2020. odobrilo financijsku pomoć u obliku zajma u iznosu od najviše 2 728 000 000 EUR s maksimalnim prosječnim dospijećem od 15 godina, kako bi dopunila svoje nacionalne napore u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice izbijanja te bolesti za radnike i samozaposlene osobe.

(2) Zajam je trebao financirati programe skraćenog radnog vremena i slične mjere koje je donijela Grčka, kako je navedeno u Provedbenoj odluci Vijeća (EU) 2020/1346[2].

(3) Izbijanje bolesti COVID-19 i dalje imobilizira velik dio radne snage u Grčkoj. Zbog toga je došlo do iznenadnog i znatnog povećanja javnih rashoda Grčke u pogledu mjera iz članka 3. stavaka (a) i (b) Provedbene odluke (EU) 2020/1346.

(4) Bolest COVID-19 i izvanredne mjere koje je Grčka 2020. i 2021. uvela za ograničavanje pandemije te bolesti i njezinih socioekonomskih i zdravstvenih posljedica snažno utječu na javne financije. U Komisijinoj jesenskoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Grčka do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 6,9 % i dug opće države od 207,1 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). Predviđa se da će se u 2021. deficit opće države u Grčkoj smanjiti na 6,3 %, a dug opće države na 200,7 % BDP-a. U Komisijinoj zimskoj privremenoj prognozi 2021. predviđeno je povećanje BDP-a Grčke za 3,5 % u 2021.

(5) Grčka je 9. ožujka 2021. podnijela zahtjev za dodatnu financijsku pomoć Unije u iznosu od 2 537 000 000 EUR kako bi nastavila dopunjavati svoje nacionalne napore poduzete 2020. i 2021. u odgovoru na učinak izbijanja bolesti COVID-19 i socioekonomske posljedice te bolesti za radnike. To se posebno odnosi na mjere utvrđene u uvodnim izjavama 6. i 7.

[1] SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

[2] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2020/1346 od 25. rujna 2020. o odobravanju na temelju Uredbe (EU) 2020/672 privremene potpore Helenskoj Republici radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19, SL L 314, 29.9.2020., str. 21.

(6) Točnije, odnosi se na „Pravni akt od 14. ožujka 2020.”[3], kako je naveden u članku 3. stavku (a) Provedbene odluke (EU) 2020/1346, kojim je uvedena posebna naknada za zaposlenike u privatnom sektoru čiji su ugovori o radu obustavljeni. Cilj je te mjere zaštititi radna mjesta u trgovačkim društvima koja prestanu poslovati na temelju javnog naloga ili pripadaju gospodarskim sektorima koji su teško pogođeni izbijanjem bolesti COVID-19 te se odnosi na isplatu posebne mjesečne naknade u iznosu od 534 EUR zaposlenicima čiji su ugovori o radu obustavljeni. Preduvjet za korištenje programa jest da poslodavac zadrži isti broj zaposlenika (što znači te iste zaposlenike) u razdoblju koje je jednako razdoblju na koje je ugovor o radu bio obustavljen. Mjera je produljena do 31. ožujka 2021. za redovne radnike i do 31. listopada 2021. za sezonske radnike. Daljnja produljenja u nadolazećim mjesecima moći će se odnositi na sve manji broj prihvatljivih gospodarskih sektora.

(7) Tijela su usto uvela državno financiranje pokrića socijalnog osiguranja zaposlenika koji primaju posebnu naknadu iz uvodne izjave 6., kako je navedeno u članku 3. stavku (b) Provedbene odluke (EU) 2020/1346. Preduvjet za korištenje programa jest da poslodavac zadrži isti broj zaposlenika (što znači te iste zaposlenike) u razdoblju koje je jednako razdoblju na koje je ugovor o radu bio obustavljen.

(8) Grčka ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć utvrđene u članku 3. Uredbe (EU) 2020/672. Grčka je Komisiji dostavila odgovarajuće dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 6 071 899 097 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih za rješavanje socioekonomskih posljedica izbijanja bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer se odnosi i na proširenje postojećih nacionalnih mjera koje su izravno povezane s programom skraćenog radnog vremena i sličnih mjera koje obuhvaćaju znatan udio poduzetnika i radne snage u Grčkoj. Grčka vlastitim sredstvima namjerava financirati 806 899 097 EUR povećanog iznosa javnih rashoda.

(9) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Grčkom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere navedene u zahtjevu od 9. ožujka 2021.

(10) Stoga bi trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi se Grčkoj pomoglo u rješavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19. Komisija bi trebala donijeti odluke o dospijećima, iznosu obrokâ i tranši te o njihovoj isplati u bliskoj suradnji s nacionalnim tijelima.

(11) Grčka i Komisija trebale bi ovu Odluku uzeti u obzir u sporazumu o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

(12) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka u vezi s narušavanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. Ugovora. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne državne potpore.

[3] Pravni akt od 14. ožujka 2020. (Službeni list A’ 64) potvrđen člankom 3. Zakona 4682/2020 (Službeni list A’ 76). Ministarska odluka 12998/232 (Službeni list B’ 1078/28. ožujka 2020.), Ministarska odluka 16073/287/22. travnja 2020. (Službeni list B’ 1547/22. travnja 2020.), Ministarska odluka 17788/346/8. svibnja 2020. (Službeni list B’ 1779/10. svibnja 2020.), Ministarska odluka 23102/477/2020 (Službeni list B’ 2268/13. lipnja 2020.), Ministarska odluka 49989/1266/2020 (FEK B΄ 5391/07-12-2020); i Ministarska odluka 45742/1748 (FEK B' 5515/16/12/2020).

(13) Grčka bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Grčka te rashode izvršila.

(14) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Grčke, kao i zahtjeve za financijsku pomoć na temelju Uredbe (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili ih planiraju podnijeti druge države članice, primjenjujući pritom načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka (EU) 2020/1346 mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Unija Grčkoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 5 265 000 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma iznosi 15 godina.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Isplata prvog obroka podložna je stupanju na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672. Svi dodatni obroci isplaćuju se u skladu s uvjetima takvog sporazuma o zajmu, ili ako je relevantno, nakon stupanja na snagu dopune tog sporazuma ili izmjene sporazuma o zajmu sklopljenog između Grčke i Komisije.”;

(2) Članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 3.*

Grčka može financirati sljedeće mjere:

(a) posebnu naknadu koja se isplaćuje zaposlenicima čiji su ugovori o radu obustavljeni, kako je predviđeno člankom 13. Pravnog akta od 14. ožujka 2020., kako je produljena;

(b) pokriće socijalnog osiguranja zaposlenika na koje se primjenjuje mjera iz točke (a) ovoga članka, kako je predviđeno u članku 13. „Pravnog akta od 14. ožujka 2020.” kako je produljeno;

(c) posebnu naknadu stručnjacima koji su samozaposleni, kako je predviđeno u članku 8. „Pravnog akta od 20. ožujka 2020.”;

(d) program skraćenog radnog vremena, kako je predviđeno u članku 31. „Zakona 4690/2020”;

(e) doprinose poslodavca za socijalno osiguranje zaposlenika u sezonskim poduzećima u tercijarnom sektoru, kako je predviđeno u članku 123. „Zakona 4714/2020”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik